

Centrum för digital humaniora vid Göteborgs universitet

Bakgrund och ambitioner

Vad är digital humaniora?

Digital humaniora kan beskrivas som en rad praktiker och metoder som används inom en mängd olika discipliner och forskningsområden. Den gemensamma utgångspunkten för dessa praktiker är att det tryckta mediet (oavsett om det handlar om bilder, kartor eller texter), som traditionell humaniora är sammanflätat med, har förlorat sin hegemoniska status som kultur- och kunskapsbärare. Vi ser därför digital humaniora som en räckta tvärvetenskapliga praktiker där frågor som väcks av data- och informationsteknik och tillämpad IT korsas med humanistiska forskningstraditioner och material. Systematiska undersökningar av vilka forskningsfrågor och -metoder som möjliggörs av just digitala tekniker och material är viktiga att ta in i den helhet som digital humaniora utgör. Humanistiska frågeställningar kring och bearbetningar av digitaliseringens konsekvenser utgör en remarkabel potential för tvärvetenskapliga samarbeten och utbyten av perspektiv.

Centrets ambitioner

Centrum för digital humaniora, CDH, strävar efter en inkluderande syn på vilka forskningsfrågor som kan anses vara relevanta för vår verksamhet. Det finns mängder av humanistisk forskning som kan förstärkas, effektiviseras och berikas på olika sätt med hjälp av digitala material och metoder, särskilt genom de tvärvetenskapliga samarbeten som uppstår. Där lägger vi en stor del av vår kraft. CDH inriktar sig initialt på nedanstående arbetsområden:

1. Konstruktion av digitala metoder och verktyg för humanistisk forskning
2. Humanistisk forskning med hjälp av sådana metoder och verktyg
 - o på material som ursprungligen varit analoga, och sedan digitaliserats
 - o på "digitalfödda" material
 - o på analogt material, som i skenet av digitaliseringen berikas med nya perspektiv
3. Utveckling av nya plattformar och former för kommunikation av humanistisk forskning
4. Forskning om fenomen som är relaterade till det digitala.

CDH befinner sig i sin linda, och resurserna är begränsade – snarare än att sätta upp en rad alltför ambitiösa mål siktar vi därför på att skapa förutsättningar för att de skall kunna uppfyllas på längre sikt. Vi vill erbjuda en plats, såväl intellektuellt som fysiskt, för kreativa möten, samarbeten och diskussioner. Det innebär också att vi prövar möjligheterna för olika riktningar under de tre år som hittills är beslutade, för att mot slutet av perioden komma fram till tydligare prioriteringar.

Centrets profil

Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet har en mycket stark position inom språkteknologi, genom Språkbanken och Center for Language Technology. Den inriktningen är också givande i relation till de två kraftfulla humanistlabb som har väletablerade verksamheter i Umeå och Lund. HUMLab i Umeå har en stark och omfattande digital infrastruktur och en bred verksamhet som bland annat fokuserar verktygs- och metodutveckling för digitala plattformar, konst, nya medier samt frågor om digitala representationers möjligheter och påverkan. Humlab i Lund har i högre grad sin styrka i kvalificerat arbete mot naturvetenskap, inte minst kognitionsvetenskap. I relation till dem har CDH en tydlig styrka baserad på befintlig språkteknologi och inte minst genom den bas för SWE-CLARIN som nu upprättas vid Språkbanken. Men samtidigt finns vid fakulteten en rad andra verksamheter, pågående eller behövda, där digitala frågeställningar är lika nödvändiga som vitaliserande – det är centrets ambition att inkludera dessa i verksamheten.

Centrets kontaktytor

Centret är placerat vid humanistiska fakulteten och riktad mot den, men beteckningen är långt ifrån begränsande. Med *digital* avser vi inte att avfärda mer traditionella forskningsfrågor eller material. Med *humaniora* avser vi inte att begränsa oss till humanistiska frågor. Tvärtom är det just tvärande som skall definiera verksamheten: över ämnen, fakulteter, universitet och länder, och över gränser mellan intramuralt och extramuralt.

Mål

Övergripande mål:

Identifiera och utveckla potentialerna för digital humaniora vid Humanistiska fakulteten, GU. Etablera en kreativ miljö för nyskapande forskning och nya projekt. Inriktningen mot tvärvetenskapliga samarbeten och metodutveckling skall vara stark, liksom mot lokala, nationella och internationella samarbeten samt mot aktörer utanför universitetet. På så vis är verksamheten riktad mot utvecklingen av humaniora för samtiden och framtiden.

Centrets ambitioner

- Att forskare på Humfak inspireras att integrera digitala verktyg och metoder i sina pågående forskningsprojekt
- Att det blir (mer) självklart att fundera över de möjligheter som digitala material och tekniker erbjuder när man formulerar nya forskningsprojekt.
- Att det startas samarbeten och forskningsprojekt förlagda till humanistiska fakulteten vid GU inom digital humaniora med extern finansiering.
- Att humanistiska fakulteten vid GU integreras i nationella och internationella nätverk för digital humaniora.
- Att bidra till en levande diskussion inom fakulteten av den digitala teknikens betydelse för det humanistiska området.

- Att medvetandegöra det humanistiska forskningsfältet om att digitaliseringen inte endast handlar om verktyg och tekniker, utan också påverkar hela den kritiska, humanistiska, diskursen.
- Att bidra till att den masterutbildning i digital humaniora som startar under 2017 blir en del av ett brett arbete för att integrera digital humaniora i grund- och forskarutbildning vid humanistiska fakulteten.

Centrumets verksamhet under första halvan av 2015

- Vi skapar och underhåller en webbsida med information om digital humaniora relevant för forskare, lärare och studenter på humanistiska fakulteten. Här presenteras bland annat information om internationella konferenser och sammankomster inom digital humaniora.
- Vi påbörjar laborativa samarbeten med intresserade doktorander och forskare, där vi utforskar de möjligheter digitala verktyg öppnar för. Resultaten av dessa samarbeten presenteras löpande på webben.
- Vi anordnar seminarier med nationella och internationella gäster samt med forskare och doktorander verksamma på fakulteten.
- Vi medverkar i ansökningar med relevans för digital humaniora. I vår har vi bidragit till en ansökan om medel från Vitterhetsakademien inom ramen för utlysningen Samlingarna och forskningen. Vi har sökt finansiering från VR för ett projekt som skall undersöka möjligheterna att använda digitala metoder för att studera översättningar. Vi söker också medel för ett projekt inom digital emotionsforskning, där idén är att "översätta" de metoder, tekniker och resurser som utvecklats för engelska till svenska och tillgängliggöra dem för den svenska forskningen.
- Vi bidrar till skapandet av föreningen Digital humaniora i Norden, vilken blir en nordisk underavdelning till EADH – den europeiska sammanslutningen av organisationer för digital humaniora. De nordiska föreningens webbplats kommer att administreras av Britas Benjamin Eriksson som är knuten till Centrum för digital humaniora. Föreningen kommer att arrangera en första konferens i Oslo, våren 2016.